

Beszámoló az ATI-VIZIG tevékenységéről a DMCSEE projektben
(mint támogatásban részesülő partner)

Az ATI-VIZIG elsősorban a WP3 munkacsomagban foglalt feladatokért (klimatológiai monitoring és térképezés) a felelős. Ezen belül különösen fontos a 3.2.2. feladat, amely keretében többféle aszályindex (PDSI, PAI, stb.) számítási és alkalmazási módszereit kell kidolgozni. E feladat határideje 2011. május 31. Eddigi munkánk során – a szlovén partnerekkel folytatott konzultációknak megfelelően – javaslatot dolgoztunk ki a Pálfi féle aszályindex (PAI) egyszerűsített változatára. Ennek kiszámítására a mindenki számára elérhető havi csapadékösszegekre és havi középhőmérsékletekre van szükség. Ezekkel elkerülhetők az index eredeti számítási módszerében szereplő bonyolultabb képletek, és az azokhoz szükséges napi meteorológiai adatok és talajvíz adatok beszerzése.

A módszer segítségével kiszámoltuk a PAI-t 10 hazai és 2 szlovén meteorológiai állomás 1961-2009 közötti adataival. A továbbiakban hasonló módon még több hazai állomásra, valamint a projektben résztvevő összes partnerország területén lévő elérhető állomásokra is el fogjuk végezni a számításokat. Az eredmények, vagyis az ötvenéves PAI adatsorok birtokában eloszlásvizsgálatokat fogunk végezni, és minden vizsgált állomásra megállapítjuk a PAI 10%-os előfordulási valószínűségű értékét. Ezeket fölhasználva meg fogjuk szerkeszteni a teljes vizsgált terület (Dél-Kelet Európa) ennek a mutatónak területi eloszlását, ami fontos alaptérképe lehet a további aszályértékelési vizsgálatoknak és a kockázatkezelési teendők kijelölésének.

Az ATI-VIZIG a WP1-ben (nemzetközi menedzsment és koordináció) meghatározott feladatoknak megfelelően ez idáig egy konzultációs megbeszélésen vett részt Budapesten 2009. szeptember 16-19. között. Ezen a munkakezdő ülésen, ahol a projektben a szakmai feladatokat végzőkön kívül a projekt adminisztrációs ügyeit intéző munkatársak is részt vettek, áttekintettük az előttünk álló több éves munkafolyamat főbb elemeit.

Az ATI-VIZIG munkatársai a WP2-ben (kommunikáció és az eredmények terjesztése) több hazai és nemzetközi fórumon ismertették a DMCSEE célkitűzéseit és várható eredményeit, többek között az International Water Scarcity and Drought Conferenceen Madridban 2010. február 18-19-én, és a Kecskeméten 2009. október 7-én rendezett Aszály és szárazodás konferencián.

Az ATI-VIZIGnek a WP4-ben (aszálykockázat elemzése és értékelése) a projekt keretén belül nincs önálló feladata.

A WP5-ben (kapacitásnövelő tréningek) az ATI-VIZIG munkatársai az eddig megrendezett mindkét tréningen részt vettek. A Ljubljanában 2009. szeptember 21-25. között megtartott workshop fő témakörei a következők voltak: időszerelemzés, ismerkedés aszályindex számítási módszerekkel és szoftverekkel, hidrológiai modellek az aszálymonitoring számára. A Budapesten 2010. február 1-5. között, az OMSZ székházában tartott tréningen többek között az adathomogenizáció és az éghajlati paraméterek térinformatikai elemzésének lehetőségeit tárgyaltuk meg, és ezek gyakorlati kipróbálására is lehetőség nyílt a helyszínen.

Legközelebb 2010. június 7-11. között Ljubljanában 5 napos tréningen fogunk részt venni, ahol a projektben résztvevő szervezetek beszámolnak az eddigi tevékenységeikről, az ATI-VIZIG pedig bemutatja a PAI számítási eredményeit a WP3-ban leírtak szerint. Itt nyílik majd

először lehetőség a módszer megvitatására és a végrehajtás gyakorlati problémáinak tisztázására. Elképzelésünk szerint minden partnerország a saját adataival el fogja végezni ugyanazokat az aszályindexálási számításokat, és így egységes, összehasonlítható elemzésre kerülhet sor. A 2010-es esztendőben több nemzeti és nemzetközi konferencián (pl. szeptember 28-29-én Rómában) is tervezünk részt venni, ezeken is ismertetve a DMCSEE célkitűzéseit és eredményeit, amelyek Európa más régióiban is érdeklődést válthatnak ki.

Igazgatóságunk számára a projektben való részvétel előnyös, hiszen szabad hozzáférést tesz lehetővé a teljes Dél-Kelet Európai régió aszályvizsgálati anyagához. Az 1980-as években megindított aszályvizsgálataink ismertetése és alkalmazásának a DMCSEE keretén belüli nemzetközi tapasztalatai hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a Magyarországon elismert módszer szélesebb körben is elterjedjen, növelve ezzel a magyar hidrometeorológiai és vízgazdálkodási kutatások hírnevét.